

**WETENSCHAPPELIJK COMITÉ
VAN HET FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID
VAN DE VOEDSELKETEN**

ADVIES 22-2013

Betreft : Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van bijen (dossier SciCom 2013/16).

Advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 20 september 2013.

Samenvatting

Het Wetenschappelijk Comité heeft een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van besmettelijke ziekten van bijen geëvalueerd.

Het Wetenschappelijk Comité gaat over het algemeen akkoord met de voorziene wijzigingen. Varroose is echter één van de belangrijkste oorzaken van het hoog sterftecijfer van bijenkolonies dat de laatste jaren vastgesteld werd. Het is derhalve van primordiaal belang dat de bestrijding van deze ziekte wordt verdergezet teneinde de situatie op het terrein te verbeteren. Het Wetenschappelijk Comité formuleert eveneens een aantal aanbevelingen.

Summary

Advice 22-2013 of the Scientific Committee of the FASFC on the evaluation of a project of royal decree modifying the royal decree of March 7th, 2007 concerning the control of contagious bee diseases

The Scientific Committee has assessed a project of royal decree modifying the royal decree of March 7th, 2007 concerning the control of contagious bee diseases.

The Scientific Committee agrees in general with the proposed changes. However, varroasis is a major cause of an increased mortality rate of bee colonies in recent years. It is therefore essential that the control of this disease is continued to improve the situation in the field. The Scientific Committee makes also several recommendations.

Sleutelwoorden

Bijen – ziekten – bestrijding

1. Referentietermen

1.1. Vraagstelling

Er wordt aan het Wetenschappelijk Comité gevraagd om een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van besmettelijke ziekten van bijen te evalueren.

1.2. Wettelijke context

Koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van bijen.

Overwegende de besprekingen tijdens de werkgroepvergadering van 26 augustus 2013 en de plenaire zitting van 20 september 2013;

geeft het Wetenschappelijk Comité het volgende advies :

2. Inleiding

Dit ontwerp van koninklijk besluit (KB) heeft als doel het koninklijk besluit van 7 maart 2007 betreffende de bestrijding van besmettelijke ziekten van bijen te wijzigen.

De belangrijkste wijzigingen die aan dit ontwerp van koninklijk besluit worden aangebracht, zijn :

- Schraping van varroase, gezien deze ziekte endemisch voorkomt in België en er geen door de Overheid georganiseerde bestrijding gebeurt, noch op nationaal vlak, noch op Europees vlak;
- De uitbreiding naar alle ziekten in de bepalingen betreffende het verbod op terugkeer naar de oorspronkelijke bijenstand van verplaatste kolonies die verdacht aangetast of besmet zijn.
- De toevoeging van de precisering dat het onderzoek enkel door de dierenarts kan worden uitgevoerd, overeenkomstig artikel 9 van de wet op de uitoefening van de diergeneeskunde van 28 augustus 1991

3. Advies

3.1. Aanbevelingen betreffende dit ontwerp van koninklijk besluit

- **Artikel 1** (= artikel 1 van het KB van 07/03/2007) : Het Wetenschappelijk Comité gaat akkoord met de schrapping van varroase bij bijen uit de lijst met aangifteplichtige ziekten, overeenkomstig haar advies 12-2013, omwille van het endemisch karakter van deze ziekte. Het Wetenschappelijk Comité gaat eveneens akkoord met de schrapping van deze ziekte uit het onderhavige koninklijk besluit. Varroase is echter één van de belangrijkste oorzaken van het hoog sterftecijfer van bijenkolonies dat de laatste jaren vastgesteld werd. Het is derhalve van primordiaal belang dat de bestrijding van deze ziekte wordt verdergezet, of zelfs door de Minister wordt georganiseerd middels een ministerieel besluit, teneinde de situatie op het terrein te verbeteren.

- **Art. 2** (= artikel 2 van het KB van 07/03/2007) : in de definitie van beschermingsgebied is het noodzakelijk om de haard beter te omschrijven door het volgende toe te voegen « *rekening houdend met natuurlijke grenzen en de kenmerken van de beschouwde ziekte* ».
- **Art. 5** (= artikel 5bis van het KB van 07/03/2007) : de tweede paragraaf, waarvan sprake, moet worden verduidelijkt en lijkt in strijd te zijn met de eerste paragraaf van artikel 5bis van het koninklijk besluit van 7 maart 2007. Het Wetenschappelijk Comité gaat akkoord met het feit dat de kolonies die tot een niet identificeerbare bijenstand behoren, als verdacht van besmetting moeten worden beschouwd (paragraaf 1 van art. 5bis van het KB van 7/03/2007). Het Wetenschappelijk Comité is van mening dat noch de aangetaste kolonies, noch de verdacht aangetaste kolonies, noch de besmette kolonies moeten worden teruggebracht naar hun oorspronkelijke bijenstand gezien de bewezen of potentiële risico's op infectie met een besmettelijke ziekte. Enkel de verdacht besmette kolonies zouden naar de oorspronkelijke bijenstand kunnen worden teruggebracht op voorwaarde dat het klinisch onderzoek, uitgevoerd door de officiële dierenarts of door een erkende dierenarts, uitwijst dat er geen ziekten bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 aanwezig zijn. Het Wetenschappelijk Comité vraagt zich af waarom de imker zou verplicht zijn, volgens het koninklijk besluit, om zijn niet voortdurend identificeerbare kolonies (= a priori gezonde kolonies maar standaard beschouwd als verdacht besmet door het koninklijk besluit) naar hun oorspronkelijke bijenstand terug te brengen ; dit zou eerder een mogelijkheid i.p.v. een verplichting moeten zijn. Het koninklijk besluit zou veeleer de verplichting dienen te bevatten om de kolonies in kwestie binnen de 48 uur te identificeren. Bovendien, als de kolonies behoren tot een niet-identificeerbare bijenstand is het bijgevolg a priori onmogelijk om de oorspronkelijke bijenstand vast te stellen en a fortiori onmogelijk om deze kolonies naar hun oorspronkelijke bijenstand terug te brengen. Het is eveneens nodig nader te bepalen wat er verstaan wordt onder "*In het geval dat het terugzenden van de kolonie onmogelijk is*", dat wil zeggen in het geval dat de oorspronkelijke bijenstand niet kon geïdentificeerd worden.
- **Art. 6** (= artikel 7 van het KB van 07/03/2007 : het probleem inzake de uitvoering van het epidemiologisch onderzoek zou in een apart artikel moeten worden behandeld. Het is eveneens nodig deze termen duidelijk te omschrijven en nader te bepalen wie verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan. Daarna zou, in een tweede artikel, de mogelijkheid moeten voorzien worden dat het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) het onderzoek aan de officiële dierenarts of een erkende dierenarts gelast en waarbij de mogelijkheid wordt voorzien om dit onderzoek uit te breiden naar alle verdacht aangetaste kolonies.

3.2. Aanbevelingen betreffende het koninklijk besluit van 7 maart 2007

- **Art. 2, 5°** : in de definitie van besmette kolonies, is het nuttig 'de was' toe te voegen naast de bijen, het broed en de honing waarbij besmetting is vastgesteld.
- **Art. 8** : het is noodzakelijk een omschrijving te geven van wat men onder abnormale sterfte verstaat. Bovendien, in plaats van de verplichting om onmiddellijk een monster op te sturen, zou de imker de observatie van abnormale sterfte, en dus de verdenking van aanwezigheid van een van de aangifteplichtige ziekten zoals bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 maart 2007, moeten melden. En dit overeenkomstig met het artikel 6 van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 en met het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen, d.w.z. aan de PCE van het FAVV van de provincie waar de bijenstand zich bevindt en binnen maximaal 48u na vaststelling van de abnormale sterfte. Daarna zouden, enkel na een klinisch onderzoek uitgevoerd door de officiële dierenarts of een erkende dierenarts, de monsterneming en de analyse van een monster kunnen gebeuren, om de aanwezigheid van één of meerdere ziekten bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 maart 2007 al dan niet te bevestigen.
- **Art. 13** : het verbod om de was aan de bijen terug te geven dient enkel te worden toegepast wanneer een kolonie aangetast is door Amerikaans vuilbroed en niet door Europees vuilbroed, aangezien er slechts een risico voor contaminatie met sporen

bestaat voor Amerikaans vuilbroed. Bovendien dient de was aan een temperatuur van meer dan 60°C gesmolten te worden vooraleer deze opnieuw te gebruiken, wat de vernietiging van *Melissococcus plutonius* (= ziekteverwekker die verantwoordelijk is voor Europees vuilbroed) met zich meebrengt.

- **Art. 19** : de erkende dierenartsen zouden zich moeten kunnen verenigen in het kader van een georganiseerde bestrijding, op dezelfde manier als de assistenten voor de bijenteelt.

4. Conclusie

Het Wetenschappelijk Comité gaat over het algemeen akkoord met de voorziene wijzigingen. Varroase is echter één van de belangrijkste oorzaken van het hoog sterftecijfer van bijenkolonies dat de laatste jaren vastgesteld werd. Het is derhalve van primordiaal belang dat de bestrijding van deze ziekte wordt verdergezet teneinde de situatie op het terrein te verbeteren. Het Wetenschappelijk Comité formuleert eveneens een aantal aanbevelingen (hierboven gedetailleerd).

Voor het Wetenschappelijk Comité,

De Voorzitter,
Prof. Em. Dr. Pharm. C. Van Peteghem (Get.)

Brussel, 30/09/2013

Referenties

FAVV, 2013. Advies 12-2013 van het Wetenschappelijk Comité van 26 april 2013. *Ontwerp KB tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de diergezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de meldingsplicht (dossier Sci Com 2013/03)*. Beschikbaar op: http://www.favv-afsc.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/documents/ADVIES12-2013_NL_DossierSciCom2013-03.pdf.

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden:

D. Berkvens, A. Clinquart, G. Daube, P. Delahaut, B. De Meulenaer, L. De Zutter, J. Dewulf, P. Gustin, L. Herman, P. Hoet, H. Imberechts, A. Legrève, C. Matthys, C. Saegerman, M.-L. Scippo, M. Sindic, N. Speybroeck, W. Steurbaut, E. Thiry, M. Uyttendaele, T. van den Berg, C. Van Peteghem

Belangenconflict

Er werden geen belangenconflicten vastgesteld.

Dankbetuiging

Het Wetenschappelijk Comité dankt de Stafdirectie voor risicobeoordeling en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerp advies. De werkgroep was samengesteld uit:

Leden Wetenschappelijk Comité
Externe experts

C. Saegerman (verslaggever), H. Imberechts
D. de Graaf (UGent), B.K. Nguyen (GxABT),
W. Reybroeck (ILVO)

Wettelijk kader van het advies

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 09 juni 2011.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.